

TALUM, p.o., KIDRIČEVO
2325 KidričevoPOŠTA SLOVENIJE
november 1996

018.00

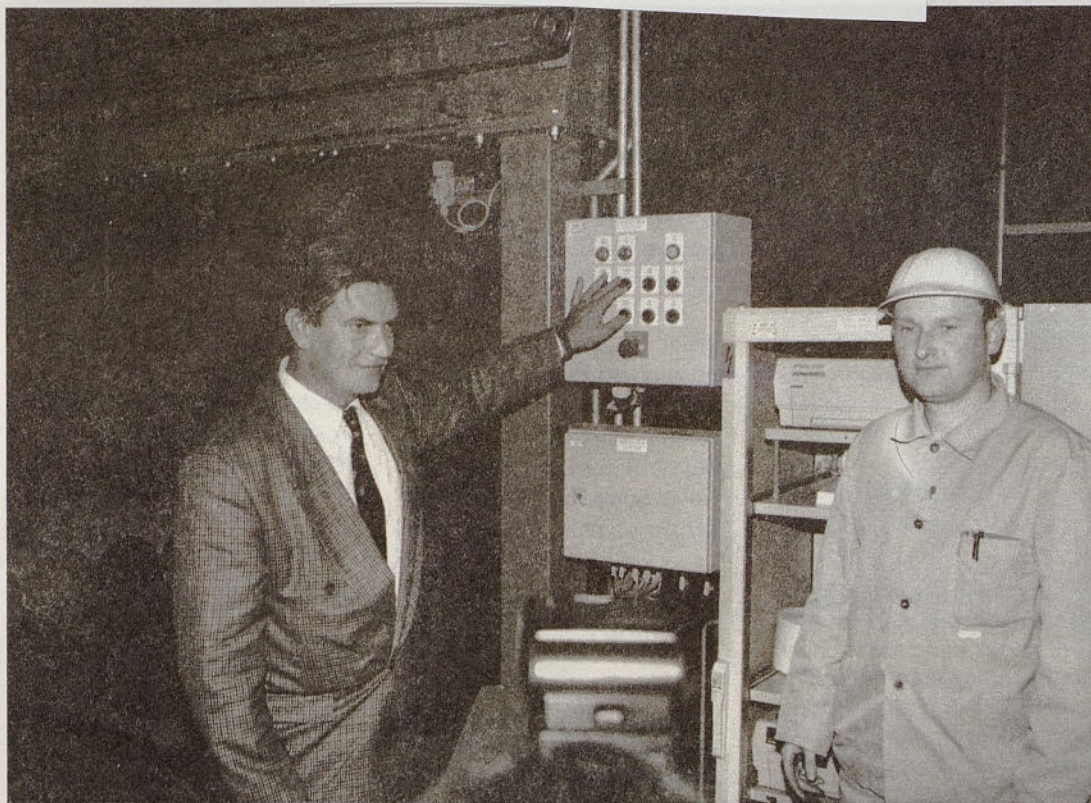
Aluminiji

2

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIŠNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

KIDRIČEVO

Otvoritev nove linije

Podelitev certifikata kakovosti ISO 9001

Šestnajstega oktobra smo uradno odprli novo linijo za proizvodnjo homogeniziranih alumijskih drogov, ki je plod skupnega vlaganja norveške firme Hydro Aluminium in Taluma.

Otvoritev smo združili s podelitvijo certifikata kakovosti. Sistem kakovosti je v maju 1996 presojala pooblaščenca institucija Bureau Veritas Quality International s sedežem v Londonu in ugotovila, da je sistem zagotavljanja kakovosti po ISO 9001 vzpostavljen in daje rezultate.

Povabilu na slovesnost so se odzvali: državni sekretar za energetiko Boris Sovič, predsednik Sklada za razvoj Valter Nemec, predsednik družbe Hydro Aluminium za proizvodnjo metala Eivind Reiten s sodelavci iz Norveške in direktor Bureau Veritas, poslovalnica Ljubljana, Zoran Lekič.

Slovesnost v Talumu

OTVORITEV LINIJE ZA PROIZVODNJO HOMOGENIZIRANIH ALUMINIJSKIH DROGOV
IN PODELITEV CERTIFIKATA ZA KAKOVOST

Direktor Taluma Danilo Toplek na otvoritvi

Drage sodelavke, dragi sodelavci, spoštovani gostje! Kolikokrat smo si na začetku kakšnega zahtevnejšega projekta, še bolj pa v času reševanja problemov ob njegovem uresničevanju rekli: samo da pridemo do konca, potem pa bomo vso stvar proslavili tako kot je treba in tako kot znamo?

Mnogokrat — le proslavljali smo bolj poredko! Pa ne zato, ker bi nam kateri od nevoščljivih dušebrižnikov, ki se vse prevečkrat po nemarnem ukvarjajo z nami vzeli veselje in voljo do proslavljanja. Ne, le naše misli so običajno že pri novih izzivih, s katerimi se soočamo.

Tudi danes je tako, vendar menim, da se je kljub temu primerno in potrebno spomniti nekaterih večjih nalog, ki smo jih realizirali v zadnjem času. Ne le zato, da bi se hvalili, temveč predvsem zato, da bi se skupaj razveselili ob rezultatih, ki so plod naše vizije, pridnega in discipliniranega dela, pa tudi trme, brez katere bi vizije ostale le vizije.

Projekt proizvodnje al drogov je za nas pomemben vsaj iz dveh razlogov:

1. Pomeni preskok v zahtevnejšo, a tudi tržno zanimivejšo proizvodnjo in slovo od najenostavnejših izdelkov;

2. Pomeni pa tudi nadaljnje jačanje sodelovanja z našim norveškim partnerjem Hydro Aluminium, ki je v ta projekt vključen tako po tehnično—tehnološki, kot tudi po finančni in komercialni plati.

In od obojega — tržno zanimivih zahtevnih proizvodov in od sposobnosti najti in obdržati ustreznega strateškega partnerja — je odvisna naša prihodnost! Tako v naši panogi, kot v celotnem gospodarstvu je vse manj prostora za male svobodne strelce. Svet se združuje, pa naj je to nam všeč ali pa ne!

Seveda vsega tega ne bi bilo, če ne bi s svojimi proizvodi v popolnosti zadovoljevali potreb in zahtev naših kupcev. Certifikat ISO 9001, za katerega pridobitev je bilo vloženo ogromno dela, je le zunanje priznanje tistega, za kar si vedno prizadevamo: biti med najboljšimi!

In to smo! Smo med redkimi proizvajalci aluminija, ki jim je že uspelo pridobiti ISO certifikat za celotno poslovanje in to tako za področje proizvodnje primarnega aluminija, kot za področje proizvodnje al polizdelkov.

ISO certifikat na eni, ter trg na drugi strani dokazujeta, da smo na pravi poti!

Ob vsem tem smo uspeli obnoviti še zadnje elektrolitske peči v obeh halah, ter modernizirati proizvodnjo livarskih legur.

Vse kar sem povedal, ter dejstvo, da smo po tehničnih normativih porabe surovin, energije in živega dela med najefikasnějšími proizvajalci aluminija na svetu, ne more kompenzirati neurejene oskrbe z električno energijo. Z vsemi lastnimi napori, znanjem in odrekani ni mogoče kompenzirati uničujočega vpliva cene električne energije, ki je za nas tudi do 80% višja od cen, ki jih plačujejo naši konkurenti v srednji Evropi. Na nevzdržnost takšne situacije opozarjamo že dolga leta — država pa nič!

Kot da ne ve kaj bi naj naredila s svojim imetjem, ali pa kot da nekaterim dopušča zakulisne igrice, ki so v želji po lastnini, ki jim ne pripada, pripeljali do razsula že marsikatero slovensko podjetje.

Lahko vam obljubim, da bomo z enako trmo, kot smo tovarno gradili in kot jo danes ohranjamo, preprečili tudi takšne poniglave poiskuse.

Na koncu bi se želel še enkrat zahvaliti vsem delavkam in delavcem TALUM-a za vaš prispevek k uresničevanju skupnih načrtov, v trdnem prepričanju, da bomo tudi v bodoče uspešni pri uresničevanju naše skupne vizije: še boljšega in trdnjerejšega TALUM-a!

Direktor TALUM-a
Danilo Toplek

* - * - *

O desetletnem sodelovanju z norveškim partnerjem Hydro Aluminium, ki je del velikega Norsk Hydra, je spregovoril **Ivan Gerjovič**, predsednik poslovno strokovnega sveta Taluma, pozdravil goste iz Norveške in **povzel glavne misli iz govora predsednika koncerna Hydro Aluminium** gospoda **Eivinda Reitena**, ki je spomnil, da ni tako enostavno doseči cilja med firmama iz tako oddaljenih dežel. Toda, če se tega lotijo pravi ljudje, so uspehi neizbežni. S hvaležnostjo in simpatijo je govoril o tem, kar smo doslej skupaj naredili in omenil močno željo Hydro Aluminiuma po nadaljnjem sodelovanju.

Z gospodom Reitenom se je tik po otvoritvi pogovarjala novinarka Nevenka Dobljekar, katere intervju objavljamo:

Predsednik koncerna Hydro Aluminium **Eivind Reiten** pravi, da sodelovanje tega velikana z relativno malim Talumom ni nič neobičajnega:

"Hydro ima velike ambicije na evropskem trgu — zadali smo si strategijo oskrbovanja naših kupcev s specialnimi aluminijskimi drogovi in logistika je pomemben delež te strategije. Sodelovanje s Talumom nam daje možnost izdelovanja visokokakovostnih drogov v tovarni, ki je dokaj blizu naših kupcev. Gre za naložbo, ki je v prid obema firmama. Vseh 50.000 tisoč ton drogov, kolikor jih bodo letno izdelali v Talumu, bo prodajal Hydro Aluminium. Naša skrb sta torej marketing in prodaja, saj je naš koncern vodilni prodajalec teh izdelkov — dosegamo kar 20 odstotni tržni delež, povpraševanje kupcev in njihovo število pa se še vedno povečujeta. To se ujema s strategijo koncerna."

Talum bo zaradi te proizvodnje poleg

Predsednik koncerna Hydra Aluminium Eivind Reiten

proizvajalca postal kupec primarnega aluminija, saj ga v tovarni ne proizvedejo dovolj, da bi zagotovili proizvodnjo tolikšne količine drogov. Je to dobro?

"Dobro je biti v položaju, ko kupci trkajo na vrata in želijo še več vaših proizvodov. Talum se torej srečuje s pozitivnim izzivom, čeprav cene aluminija precej nihajo — vendar, ko so cene nizke, kupci še več kupujejo. Trenutno nizka cena aluminija ni moteč element. Mislim, da pomeni naše dosedanje sodelovanje zelo dobro osnovo za bodoče sodelovanje — mi bomo poskrbeli za prodajo, Talum pa se lahko skoncentrira na proizvodnjo."

Dogovarjate se tudi za nekatere skupne projekte. Lahko poveste kaj konkretnega?

"Nekoliko prezgodaj je, da bi lahko povedal kaj konkretnega, ni pa skrivnost, da smo slovenski vladi že nakazali naše želje. Ko bo prišlo do lastninjenja tovarne, se želimo o tem pogovarjati. Talum bi lahko postal eden pomembnih delov celotne mreže koncerna Hydro Aluminium. Doslej nam še ni uspelo vzpostaviti bolj konkretnega dialoga z vašo vlado."

Sta osnovna razloga za to dobava in cena električne energije, saj Talum plačuje nesorazmerno visoko ceno v primerjavi z drugimi evropskimi proizvajalci aluminija?

Da, to sta glavna raloga. Razumemo, da ima slovenska vlada težave z električno energijo. Prišli smo do zaključka, da bo morala vlada — ali pa bomo morali mi — rešiti težave z dobavo in ceno električne energije,

preden se lotimo resnih razprav na področju lastninjenja Taluma."

Razmišljajte pa tudi o tem, da bi oskrbovali Talum z električno energijo?

"Tudi to je ena od možnosti, o kateri razmišljamo, vendar še ni razdelana in dogovorjena."

Po razpadu Sovjetske zveze so cene aluminija na svetovnem trgu močno padle, kar je bila posledica nekontroliranega izvoza. Ali s počasnim umirjanjem trga pričakujete tudi bolj stabilno ceno te kovine?

Da, prav imate, trg se počasi umirja in vrača v normalne okvire — žal počasneje kot smo upali, poleg tega se gradijo nove zmogljivosti. Pričakujemo, da se bo trg umiril do konca leta 1997 ali v začetku leta 1998. Upamo seveda, da bodo tudi cene sledile umirjanju trga, vendar ne pričakujemo, da bodo cene aluminija od leta 1998 dalje stabilne. Živeti moramo z dejstvom, da bodo cene aluminija vedno nihale in našo dolgoročno poslovno politiko gradimo prav na tem dejstvu. Uspešnost našega poslovanja kaže, da smo zastavili pravilno strategijo."

* - * - *

Na otvoritvi

Goste iz Norveške je pozdravil Ivan Gerjovič

Talum je še vedno v **lasti Sklada za ravoj**, zato je bil na slovesnosti tudi njegov **direktor** gospod **Valter Nemec**, ki je dejal, da je otvoritev nove linije in podelitev certifikata velika čestika za vse, zato se ji pridružuje tudi on in nadaljeval: "Pričakujem in upam, da se bo sodelovanje med Talumom in Hydro Aluminumom v naslednjih letih še poglobljalo. Verjetno pa je odvisno tudi o d vseh

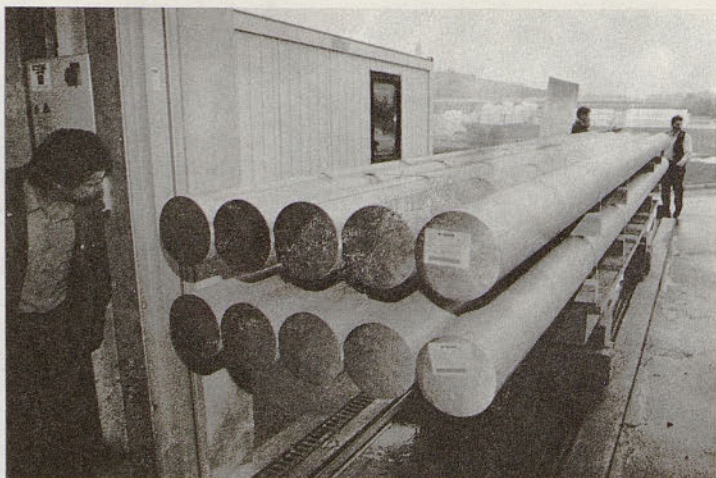
nas in države Slovenije, da odstranimo vse prepreke za sodelovanje." Omenil je, da se v tem trenutku in tej vlogi počuti malo nenavadno, saj Sklad, katerega predstavnik je, nenehno kritizirajo, da zapira podjetja in pristavi: "Toda, samo v skrajni sili. Zato sem danes toliko bolj vesel, da imam čast odpreti vašo novo pridobitev. Kolektivu Taluma in vodstvu želim tudi v prihodnje veliko uspehov."

Norveško - slovenski pogovori

Aluminijski drogovi na poti v skladišče

Zoran Lekič, direktor Burea Veritas iz Ljubljane

Ob podelitvi certifikata je direktor Bureau Veritas iz Ljubljane gospod Zoran Lekič izrekel pohvalne in spodbudne besede:

V Sloveniji je več kot 180 podjetij, ki imajo urejeno poslovanje po zahtevah mednarodnih standardov ISO 9000. Mogoče se nekomu podelitev certifikata ne zdi tako pomemben dogodek, ki naj bi bil predstavljen širši javnosti, vendar mislim, da je za vsako podjetje, kot za državo Slovenijo, vsak novi certifikat korak naprej in možnost k razvoju in uspehu. Podjetja se danes, devet let po izdaji serije ISO standardov več ne odločajo za certificiranje pod neko prisilo, ampak po treznem premisleku in predvsem zaradi notranjih argumentov. S pridobitvijo certifikata dobijo transparentni način poslovanja, uredijo medsebojne odnose in povečajo verjetnost izpolnjevanja dogovorjenih pogodbenih odnosov s svojimi partnerji.

Certifikat ni nobena čarobna palica, za uspešno poslovanje

je potrebno še veliko storiti, toda večina podjetij v Sloveniji in po svetu dosega boljši poslovni uspeh. Zato je trend certificiranja v svetu še vedno v sponu. Za Slovenijo lahko rečem, da je vsak certifikat kamenček v mozaiku približevanja k razvitim, saj je trend pridobitve v Sloveniji in svetu približno enak.

Mogoče je projekt v Talumu trajal malo dalje, vendar je bil toliko bolj temeljit. Naša presojevalna ekipa se lahko samo pohvalno izrazi o pristopu in razumevanju Taluma za zahteve standarda. Prepričan sem, da bo pridobitev certifikata BVQI, ki je ena najbolj znanih hiš v svetu, dolgoročno naložba za Talum in mu bo pomagala v konkurenčnem boju na svetovnih trgih.

Talum je postal član mednarodne družine prek 10 tisoč certifikatov, ki jih je Bureau Veritas Quality International podelil na vseh kontinentih v 60-ih državah. V imenu naše centrale v Londonu in podružnice v Ljubljani čestitam vodilni ekipi in vsem zaposlenim v Talumu.

Po podelitvi certifikata kakovosti Katarina Djurica in Zoran Lekič

Slovensko - norveška naložba

PROIZVODNJA HOMOGENIZIRANIH ALUMINIJSKIH DROGOV

V letih 1991 do 1993 se je zaradi svetovne recesije in političnih sprememb izrazito znižala cena aluminija in povzročila izgube večini svetovnih proizvajalcev ter jih prisilila v zmanjšanje proizvodnje in racionalizacijo. Te razmere smo občutili tudi v slovenski aluminijški industriji.

Po temeljitem premisleku se je vodstvo Taluma odločilo za zahtevnejšo in tržno zanimivejšo proizvodnjo, ki bi tudi v kriznih obdobjih omogočala poslovanje brez izgub. Za strateškega partnerja so izbrali Hydro Aluminium iz Norveške in o tem obvestili lastnika ter vlado in oktobra 1994 podpisali "Pismo o nameri".

Hydro Aluminium je multinacionalka, ki ima podjetja širom po svetu, tudi v naši bližini. Je eden največjih svetovnih proizvajalcev profilov, ki so surovina za stiskalništvo, končni uporabniki pa so gradbena industrija, strojogradnja in industrija transportnih sredstev.

Doslej smo aluminij vlivali v hlebčke in T formate, ki so manj zahteven proizvod in imajo manjšo ceno na trgu. To proizvodnjo bomo opustili in jo uporabili samo v primeru nepredvidenih izpadov na trgu ali zastoju na napravah.

V novo proizvodnjo smo vložili sodobno opremo in veliko znanja ter po temeljitih

študijah ugotovili, da se nam bodo stroški relativno hitro povrnili.

V Talumu smo pred investicijo proizvedli okoli 10 tisoč ton nehomogeniziranih aluminijških drogov na leto, po končani investiciji pa bo znašala proizvodnja 50 tisoč ton homogeniziranih aluminijških drogov.

Homogenizirani Al drog je toplotno obdelan, kar pomeni boljšo preoblikovanost, večje hitrosti stiskanja profilov, boljšo notranjo strukturo.

O projektu livarna aluminijških drogov sem se dan pred otvoritvijo pogovarjala z diplomiranim inženirjem **Branetom Kožuhom, vodjem tega projekta**, sicer pa vodjem razvoja, ki je upravičeno zadovoljen dejal:

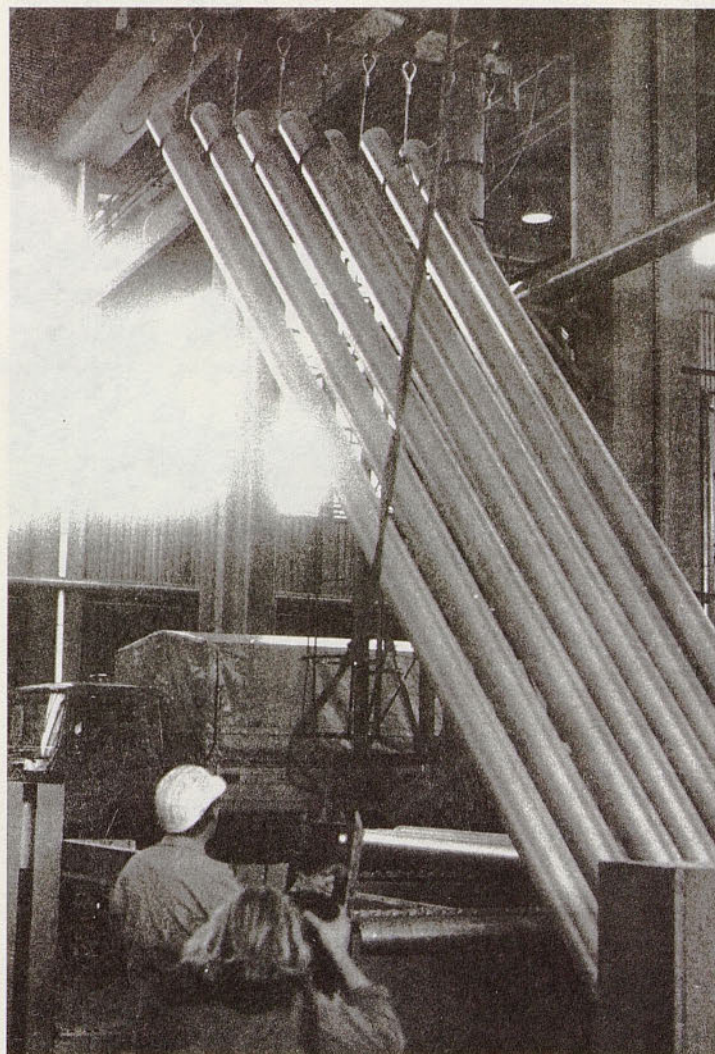
"Mislim, da je to eden boljših projektov. Hitro je prišlo do odločitve, hitro smo ga izvedli in prepričan sem, da dobro. Potrudili smo se, da je bilo delo opravljeno kvalitetno od montaže do zagona.

Pogovori o projektu so stekli v začetku leta 1995. Uradni začetek projekta ima datum 30. 6. 1995, ko smo podpisali pogodbo, čeprav je

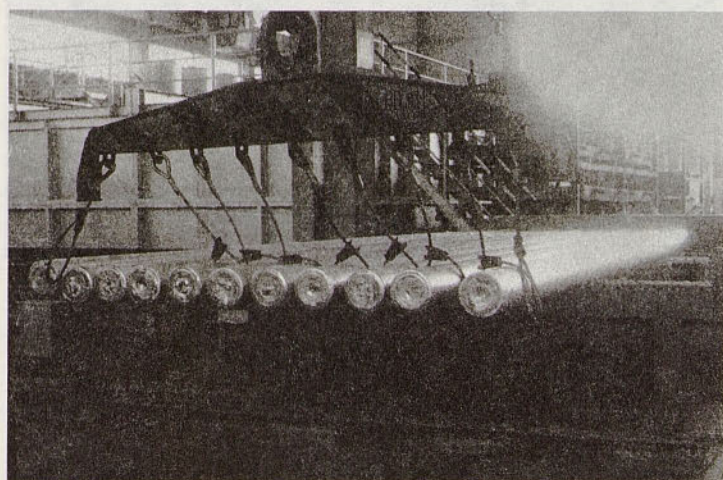
ogromno stvari potekalo že prej, lahko bi rekli na zaupanje. Pogodba ima kar 50 strani zahtevnega teksta s prilogami, ki točno določajo obveznosti ene in druge strani, budžet, kvaliteto aluminija, opremo, terminske plane, specifikacijo odpada, kakšne so na primer lahko

njegove zlitine, če je v kolutih, tudi dolžina ...

Vodenje projekta je bilo v rokah Taluma. Vrednost investicije je 13,5 milijonov nemških mark. Hydro Aluminium je vložil 8,5 milijonov nemških mark, Talum pa ostalo.

Odliki

Pomembni mejniki:

začetek projekta: 30. 6. 1995

začetek gradbenih del: 20. 11. 1995

začetek montažnih del: 10. 1. 1996

start litja: 6. 2. 1996

start homogeniziranja: 1. 7. 1996

start livne peči W7: 23. 9. 996

start talilne peči S3: 7. 10. 996

polna proizvodnja vseh naprav: 31. 12 1996

(Nadaljevanje na 6. strani)

Projekt smo razdelili na modernizacijo litja, izgradnjo naprav za homogenizacijo in povečanje talilnih peči. Najprej smo modernizirali litje in začeli s poizkusno proizvodnjo februarja 1996, prvega julija pa še s homogenizacijo. Težave so pri vsakem začetku normalen pojav, zato nas ni begalo, ko smo reševali problem z livno mizo. Od takrat dalje redno proizvajamo eno šaržo na izmeno, torej štiri šarže na dan, kar pomeni, da imamo 54 ton dnevno. Več ne moreno odliti, ker trenutno še nimamo dovolj livnih peči. To pa je tretji del naše investicije, ki bo skoraj končan. Livno

trdi vložek ali sekundarni aluminij. To je aluminij, ki je bil že nekje uporabljen, vendar ustrezne kvalitete. V bistvu bo to naš aluminij, ki ga bomo v obliki drogov izvozili in tisto, kar bo pri stiskanju ostalo, se bo zopet vračalo k nam."

Vsaka nova tehnologija zahteva tudi nova znanja. Vemo, da se je skupina naših livarjev že izpopolnjevala na Norveškem. Je bilo to dovolj?

"Usposabljanje še ni končano. Doslej so bili Norvežani enkrat pri nas, skupina naših livarjev pa se je izpopolnjevala na Norveškem. Predvideno je,

znali ta red in čistočo tudi ohranjati.

Če se povrnem k izobraževanju, moram omeniti, da je zelo pomembno vzdrževanje livnih naprav, zato bomo na usposabljanje na Norveško poslali še dve skupini in sicer vzdrževalnike naprav ter kader za kontrolo kakovosti.

Ugotovili smo tudi, da bi bilo dobro, če bi bilo vzdrževanje v posebnem prostoru, kjer ni prahu in ropota, zato že gradimo delavnico velikosti 24 x 10 metrov, ki bo prizidek k livarni."

Torej bo nova linij za proizvodnjo drogov prijaznejša do okolja.

"Veliko bolj od stare proizvodnje, saj je proces avtomatiziran in hrup v mejah dovoljenega. Žago, kjer je določen čas bolj hrupno, bomo ogradili s posebno kabino in delavca, ki je v bližini zavarovali pred hrupom. Nekaj več hrupa povzroča tudi hidravlični agregat. Ob prevzemnem testu smo to dokazali dobavitelju, ki ga bo dodatno izoliral.

Na tej liniji bomo naredili še dve stvari, ki nista bili načrtovani v projektu. Iz peči gredo namreč dimni plini, ki imajo v dimniku temperaturo od 340 do 360 stopinj. Uporabili jih bomo za ogrevanje sanitarne vode in pozimi za dogrevanje livarne.

Ugotovili smo, da je energija, ki gre iz dimnika v ozračje, približno tretjina celotne porabljene toplote v livarni III.

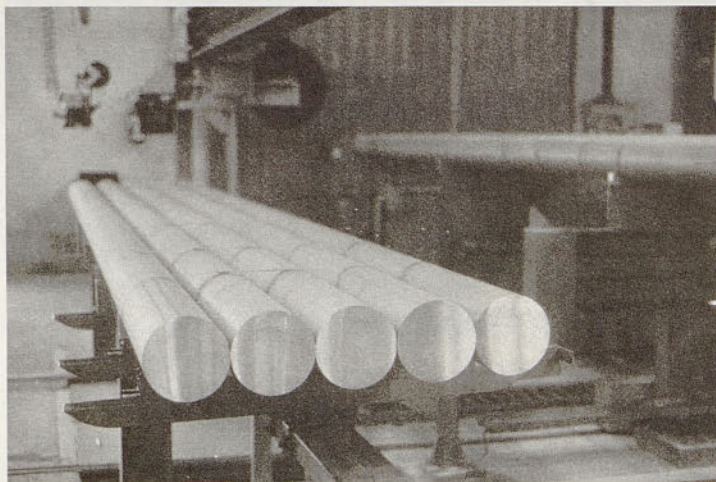
Seveda bo potrebno investirati v cevovode in zbiralnike toplote, kar se nam bo glede na veliko količino toplotne energije kmalu poplačalo. Preračunali smo, da v nekaj več kot leto in pol (1, 6), kar je odlična investicija.

Topel zrak se sprošča tudi pri hladilniku. Drogove namreč hladimo na tak nači, da jemljemo zrak pri sobni temperaturi in ga vodimo ob drogovih. Toploto zrak prevzame na sebe, drog se ohladi, zrak pa segreje in trenutno uhaja iz hale. Montirali bomo določene kanale oziroma cevi in ta topel zrak uporabili za gretje najbolj kritičnih mest v livarni. To je predvsem na žagi, na vezanju in litju.

Pred zimo bomo naredili tudi nadstrešek pri izhodu, kjer na posebnem vozičkom prihajajo iz livarne drogovi, od koder jih viličarist prevaža v skladišče. Ker to delo opravlja tudi v temi, bomo čimprej osvetlili pot od livarne do skladišča.

V primerjavi z veliko investicijo so to malenkosti, vendar pomembne. Livarno moramo "porihtati", da bo super in na svetovnem nivoju", je končal pogovor Brane Kožuh.

Vera Peklar

Drogovi

peč smo namreč že štartali 23. septembra, talilno peč pa 1. oktobra in sta v fazi čiščenja. Vsaka nova peč mora najprej skozi proces čiščenja, ker je v obzidavah veliko plina, vodika, ki ga je potrebno očistiti. To naredimo tako, da v peč vlivamo aluminij in iz tega odlivamo T formate. Ko bomo delali z vsemi pečmi, se nam bo ena šarža povečala na skoraj 30 ton (odvisno od dimenzije, manjša dimenzija daje 28 ton). Takrat bomo sposobni odliti dve šarži na izmeno, kar pomeni šest šarž ali 180 ton na dan.

Teh 180 ton seveda ne bomo dosegli takoj, kajti sami nimamo dovolj metala. Trenutno pridelamo 75 tisoč ton aluminija in toliko ga tudi odlijemo v končne izdelke. Po novem bomo za naše izdelke potrebovali 90 tisoč ton, torej bomo morali dokupiti 15 tisoč ton aluminija, ki bo prihajal k nam v obliki odpadnega materiala. Temu pravimo tudi

da to ponovimo še enkrat. Ko bomo dosegli polno proizvodnjo, pride skupina Norvežanov zopet k nam, da skupaj odlijemo nekaj šarž in mislim, da bo to dovolj."

Je kljub moderni tehnologiji pri litju pomemben človek?

"Seveda, ni vse v tehnologiji. Za litje moraš imeti občutek, ki ga pridobiš sčasoma. Za naše livarje lahko rečem, da so dobri. Veliko sem v livarni in vidim, da so zadovoljni, radi sodelujejo, sprašujejo, predlagajo spremembe, povedo, kaj je narobe. Mislim, da delajo z veseljem.

Pomembno je tudi, kako ravnamo z njimi, koliko jih znamo spodbuditi in prebuditi v njih inovativnost, ki jo ima verjetno vsak.

V livarni smo skupaj ustvarili prijetno delovno okolje. Vse smo pospravili in skoraj ni več pločevine, ki ne bi bila pobarvana. Upam, da bomo

Na livnem stroju

Zgodilo se bo v novembru:

- 14. 11. 1996 - Srečanje upokojencev Taluma
- 16. 11. 1996 - Dan odprtih vrat
- 21. 11. 1996 - Tovarniški praznik - podelitev priznanj rušenje dimnika

Kako smo poslovali

V DE Elektrolize smo v desetih mesecih proizvedli v elektrolizi B 24.957 ton elektroliznega aluminija.

Dosežena proizvodnja je nižja od plasiranja za 1.571 ton oziroma 6%. V elektrolizi C smo proizvedli 28.030 ton elektroliznega aluminija ter prav tako nismo dosegli planirane količine za 1.632 ton (indeks 94). Skupaj smo proizvedli v obdobju januar-september 52.987 ton elektroliznega aluminija, kar pomeni glede na plansko postavko le 94% realizacijo plana.

Glavni vzrok za nedoseganje zastavljenih ciljev je v zmanjšanem odjemu električne energije, ki bo trajal predvidoma do meseca

oktobra. V TALUM-u smo zaradi remontov elektroenergetskih naprav zmanjšali odjem električne energije za okrog 10%, kar pomeni, da bo za okrog 10% manjša tudi proizvodnja aluminija. Redukcijo smo izkoristili za remont najbolj kritični peči v elektrolizi B in C. Poraba vseh glavnih surovin na enoto proizvoda je v obeh elektrolizah v glavnem zadovoljiva. Težave s kakovostjo anod predvsem za elektrolizo B se nadaljuje in so izrazitejše v poletnih v mesecih. Posledica neustrezne kvalitete anod je nadpovprečna poraba kriolita v elektrolizi B (indeks 210).

V DE Proizvodnja anod smo v devetih mesecih

proizvedli 15.768 ton anodnih kompletov B (indeks 96) in 16.014 ton anodnih kompletov C (indeks 94).

V DE Livarna smo od januarja do septembra proizvedli 13.670 ton

proizvodov iz čistega aluminija, 10.851 ton proizvodov iz gnetnih zlitin, 16.460 ton proizvodov iz livarskih zlitin, 18 ton predzlitin in 9.597 ton proizvodov iz čistega aluminija za gnetenje. Skupaj znaša blagovna proizvodnja DE Livarna 50.596 ton in je za 4.804 tone manjša kot smo planirali za ta čas. Manjša proizvodnja v livarnah je posledica manjše proizvodnje aluminija v elektrolizah.

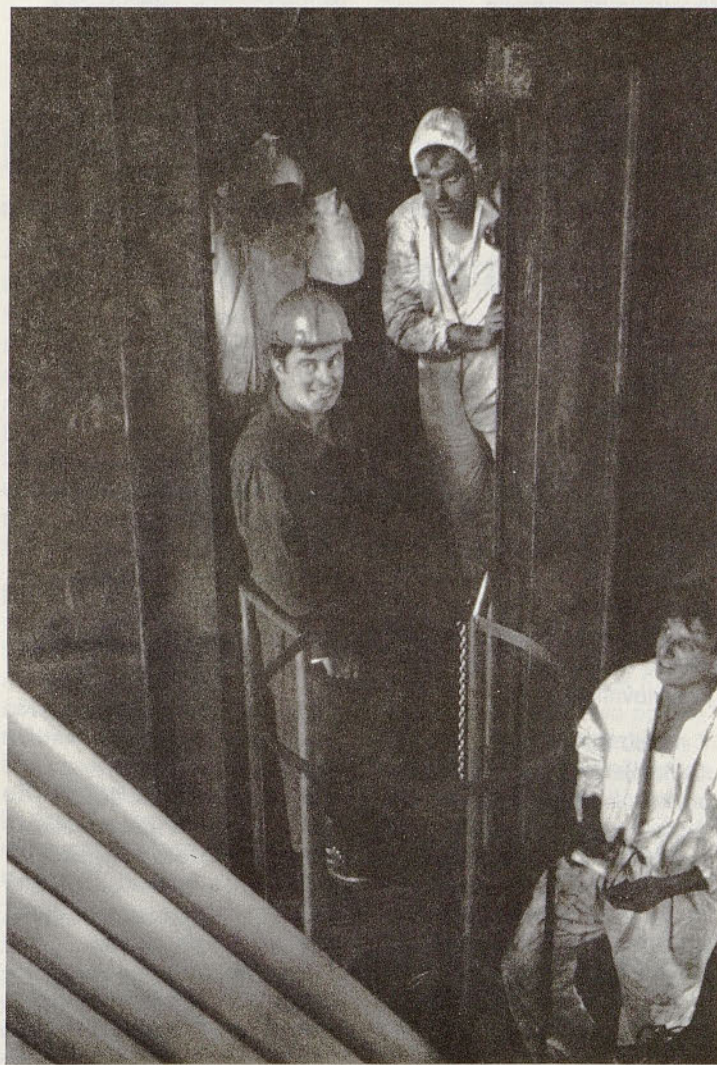
V DE Predelava aluminija smo v obdobju I-IX proizvedli 3.424 ton

rondelic (indeks 91) in 395 ton izparilnikov (indeks 52). Pri proizvodnji rondelic zasotajamo za plansko postavko za 319 ton, medtem ko je proizvodnja izparilnikov dosežena le s polovično plansko količino. Glavni vzrok so še vedno premajhna prodajna naročila.

Skupna blagovna proizvodnja livarniškega asortimenta je v devetih mesecih dosežena s 54.415 ton, kar je 9% manj kot smo predvideli, vendar 648 ton več kot v enakem času preteklega leta (indeks 101).

*Gradivo pripravila:
Dragica Ileskovar*

Remont v proizvodnji anod

Deset zapovedi za varno delo

OSNOVNA NAVODILA ZA VARNO DELO

VARNO DELO — USPEŠNO
DELO — ZDRAVO ŽIVLJENJE
— DOLGO ŽIVLJENJE

1.

Prihajaj na delo spočit in trezen.

2.

Opravljal delo, za katero si usposobljen.

3.

Ne opravljaj dela tako, kot ti misliš, da je najbolj prav in ne podcenjuj navodil za varno delo.

4.

Orodje redno vzdržuj — vzdrževano in ustrezno orodje je jamstvo za varno delo. Po uporabi shrani orodje na določeno mesto.

5.

Pred pričetkom dela na stroju ali napravi, dobro preglej, če so varovalne naprave nameščene in je stroj sposoben za varno delo.

6.

Po končanem delu (preden zapustiš svoje delovno mesto),

se moraš prepričati, če je poskrbljeno vse, da ne bi prišlo do požara ali kakšne druge nesreče.

Ne pozabi na svojo zadnjo dolžnost na koncu delovnega časa — pospravi delovni prostor, delovno mizo, da bo tvojega sodelavca v naslednji izmeni ali tebe jutri dočakalo urejeno in pripravljeno za delo.

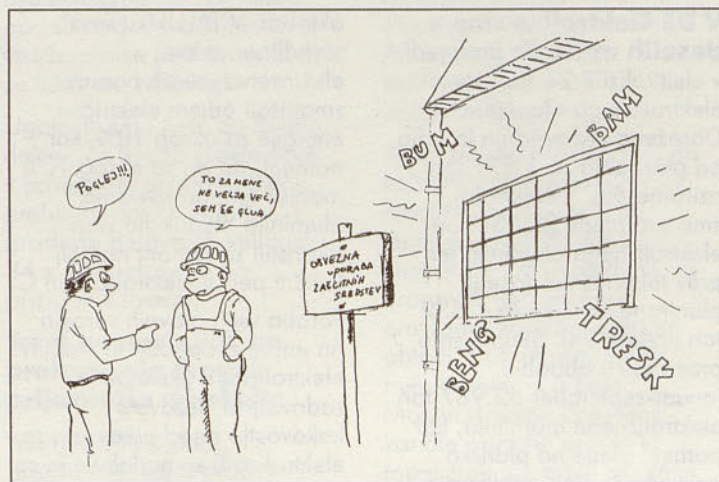
7.

Pri delu uporabljal dosledno in namensko vsa predpisana osebna zaščitna sredstva.

Uporabljal zaščitna očala povsod, kjer grozi nevarnost poškodb oči in ne samo tam, kjer je to strogo predpisano.

Nosi predpisano (primerno) obuvanje, ki te bo varovalo pred izbrizgi tekočega Aluminijskega, topila oziroma pred nevarnimi zdrsi in padci predmetov.

Poskrbi, da bodo roke in prsti rok zavarovani s primernimi zaščitnimi rokavicami pred opeklinami, stisnjenji, vrezi, ipd.

Nosi zaščitno čelado!

Zaščitna čelada je obvezno zaščitno sredstvo za zaščito glave in predstavlja simbol varnosti in varnostne kulture.

Poskrbi za to, da boš imel na sebi vedno ustrezno zaščitno obleko oziroma opremo za zaščito telesa, ki te varuje pred različnimi vplivi — umazanijo, nizkimi temperaturami, toplotnimi sevanji, opeklinami, ipd.

Pri delu, kjer prihaja do zaprašnosti in kjer obstaja tudi nevarnost prisotnosti plinov ali par, obvezno uporabljal zaščitna sredstva za zaščito dihal (respiratorji, maske).

Če ti ni poznano, katero zaščitno masko moraš uporabljati, zahtevaj pojasnilo in navodilo o uporabi.

Za zaščito pred močnim ropotom, hrupom vedno uporabljal sredstva za zaščito sluha, kot so ušesni čepi, ušesni poklopici.

Z namenskimi varovanjem in dosledno uporabo osebnih zaščitnih sredstev, sam preprečuješ poškodbe pri delu in obolenja z vsemi posledicami in tako sam poskrbiš za svoje zdravje.

8.

V primeru poškodbe oziroma obolenja išči prvo pomoč:

— ob delavnikih v dopoldanski izmeni v Obratni ambulanti

— v ostalih dnevih oziroma izmenah pa na glavni vratarnici

9.

V primeru poškodb pri delu upoštevaj še naslednja določila:

— vsako poškodbo prijavi takoj svojem nadrejenemu
— po nujenju prve pomoči opravi kontrolo prisotnosti alkohola v izdihanem zraku na glavni vratarnici

— če si v staležu, osebno prijavi poškodbo v SVD takoj oziroma ob prvem obisku v OA oziroma pri lečečem zdravniku.

10.

Zraven pravic in obveznosti, se zavedaj tudi odgovornosti: Vsak delavec je pri svojem delu odgovoren za izvajanje varnostnih ukrepov.

Delavec, ki kljub opozorilu ne izpolnjuje varnostnih ukrepov in s tem ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev, hujše krši delovno obveznost in je zaradi tega lahko izključen iz podjetja.

Povzročitelj nesreče (poškodba, strojelom) je odgovoren za nastalo materialno škodo.

Prav tako je odgovoren za škodo in posledice, ki nastanejo zaradi požara, če je škoda nastala iz malomarnosti, površnosti ali neupoštevanja varnostnih ukrepov in predpisov.

Vsak dan se naj prične z mislijo:

Talumu visoko priznanje Mednarodnega združenja oblikovalcev

Prvega septembra 1996

je bila v Ljubljani svečana otvoritev petnajstega BIO — **Bienala industrijskega oblikovanja**, ki so se ga udeležili, poleg ustvarjalcev, visoki gostje od predsednika države do diplomatskih predstavnikov.

V sklopu BIA je bila razstavljena celotna Talumova oblikovalska delavnica — Workshop 95, v kateri so sodelovali študenti Oddelka za oblikovanje pri Akademiji za likovno umetnost iz Ljubljane in tuji profesionalni oblikovalci. Namen delavnice je bil pokazati slovenski javnosti, da je aluminij mogoče uporabljati kjerkoli v

človekovem bivalnem okolju. O tem smo pisali že lani, ko so bile stvaritve delavnice, oblikovane iz aluminija, razstavljene na Prešernovem trgu v Ljubljani, kasneje pa tudi na Ptuj in drugih mestih Slovenije.

Na svečanosti v Ljubljani je predstavnik ICSID — Mednarodnega združenja oblikovalcev — **dodelila Talumu in oblikovalcem za kompleten projekt priznanje odličnosti**, kar ni nagrada žirije, ampak šteje med visoka priznanja.

Nagrado je v imenu Taluma sprejel naš direktor Danilo Toplek.

**"VARNO DELO — USPEŠNO DELO —
ZDRAVO ŽIVLJENJE — DOLGO ŽIVLJENJE."**

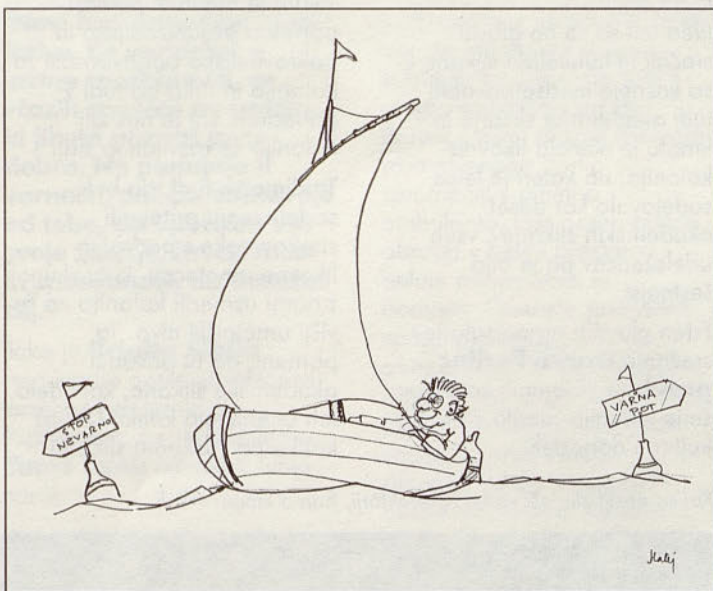
Poškodbe v tretjem četrtletju 1996

V obdobju VII-IX/1996 je prišlo do bistvenega zmanjšanja poškodb pri delu v primerjavi s 1. polletjem 1996.

V mesecu juliju, avgustu in septembru 1996 se je pripetilo v TALUM-u, d.o.o. Kidričevo 24 poškodb pri delu.

Pregled poškodb po DE

• DE ELEKTROLIZE	7 poškodb
• HB	5 poškodb
• HC	1 poškodba
• delavnica tekočega vzdrževanja	1 poškodba
• DE PREDELAVA ALUMUNIJA	4 poškodbe
• obrat izparilniki	1 poškodba
• obrat rondic	3 poškodbe
• DE VZDRŽEVANJE	4 poškodbe
• vzdrževanje livarn in predelave	1 poškodba
• vzdrževanje vozil	1 poškodba
• strojna delavnica	2 poškodbi
• DE PROMET	2 poškodbi
• cestni	1 poškodba
• železniški	1 poškodba
• DE ZAG. KAKOVOSTI	2 poškodbi
• DE LIVARNE	5 poškodb
• Livarna I.	2 poškodbi
• Livarna II.	3 poškodbe

Resnost poškodb

Od skupno 24 poškodb beležimo dve težji poškodbi pri delu.

Prva poškodba se je pripetila delavcu iz DE Elektrolize — delavnica tekočega vzdrževanja.

Delavec — poškodovanec je za DE Zagotovljena kakovost (za kontrolo) pripravljajl vzorce Al-hlebčkov.

Po rezanju je ostanke hlebčkov hotel vrniti v Livarno I. Med hojo iz delavnice tekočega vzdrževanja elektroliz je v livarni stopil v odprtino (Ø 150 mm) v tleh, se spotaknil in s hlebčki v rokah padel na tla. Pri padcu si je poškodoval desno roko.

Vzrok poškodbe: Odprtina v tleh.

Delavec je zaradi te poškodbe bil v BO 40 delovnih dni.

Druga težja poškodba se je pripetila delavcu iz DE Promet — cestni promet.

Poškodba se je pripetila na odlagališču pepela podjetja TALUM.

Poškodovanec je kot voznik tovornega avtomobila opravljajl prevoz gramoza iz Livarne III. na odlagališče. Med vožnjo pri zavijanju v levo se je prevrnil s tovornjakom na desni bok. Pri prevrnitvi je utrpel poškodbe

glave, vratu, desne roke in leve noge.

Vzrok poškodbe: Poškodba je izključno v zvezi z vožnjo delavca.

Delavec je zaradi te poškodbe od 09.07.1996 še vedno v BO.

Ostale poškodbe po resnosti poškodb so bile lažje poškodbe.

Po obliki poškodbe so bile razne vreznine, stisnitve, zvini, udarci, manjše opekline na rokah in nogah.

Vodja SVD Janez Šterbal

**Lahko imaš sanje, vendar
potrebuješ ljudi, da jih uresničiš
/Walt Disney/**

Jasna Čuš-Babič

**Jasna se nam lahko
predstaviš?**

Po poklicu sem diplomirana ekonomistka zunajtrgovinske smeri. V nabavi delam od maja 1994. Pred tem sem bila štipendistka Taluma. Ukvarjam se z nabavo dveh energentov, to sta elektrika in plin. V glavnem delam na PC-ju.

**Prva dva tedna v juliju
si bila na Brdu pri
Kranju udeleženka
Mednarodne poletne
šole managementa za
mlade diplomante.
Kako si zvedela za to
obliko izpopolnjevanja
in kaj te je spodbudilo,
da se te poletne šole
udeležiš?**

Za poletno šolo sem izvedela že lani, vendar smo bili takrat prepozni s prijavo. Glede na to, da sem zadnja dva letnika srednje šole končala na mednarodni gimnaziji v

Devinu (United World College of the Adriatic), me je že dejstvo, da je to mednarodna šola privlačilo, saj to ponavadi zagotavlja nek nivo izvedbe in sproščenost. Tudi osebnostno so mednarodna srečanja zanimiva in koristna izkušnja. Če se spomnim fakultetnega študija, izgleda povsem drugače. Profesor da očala na nos in do onemoglosti posreduje podatke in podatke. To se mi zdi precej pusto in nezanimivo, saj si to lahko prebereš v literaturi. Od poletne šole sem pričakovala drugačen način in pristop.

**Kaj je bil namen tega
izobraževanja in kakšna
so bila tvoja
pričakovanja?**

Kar se tiče pričakovanj, moram reči, da so se izpolnila. Pomembno mi je bilo, da ne dobim samo kopico novih podatkov, ki jih bom hitro pozabila, ampak da mi posredujejo na to temo širši pogled, neko novo kvaliteto. Spoznala sem tudi veliko novih ljudi, ki so prišli iz Slovenije in tujine iz različnih podjetij, tudi zelo uspešnih kot so Krka, Revcoz, Luka Koper in veliko ostalih. Tako je bila to priložnost, da spoznam ta podjetja na neposreden način - prek teh udeležencev. Namen šole je, da ti da neko širino razmišljanja, ne da ti posreduje samo podatke in informacije.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Udeleženci šole so prišli iz več držav. Si opazila kakšne medkulturne razlike, ki so te presenetile?

Prijetno so me presenetili udeleženci iz vzhodne Evrope: Litve, Češke, Kazahstana..., saj so zelo odprti in neposredni ljudje, v nasprotju s pričakovanji, ali našimi predstavami o njih. Čeprav se zavedam, da so ta pričakovanja osnovana na predsodku, ki ga je izgradil prejšnji režim.

Nizozemce sem že poznala. So izredno odprti in pozitivno usmerjeni ljudje, ki razmišljajo in ravna po načelu: dokler ne škodiš drugemu, je vse v redu.

Kako je potekalo delo na tej šoli? Ali so takšne metode dela uporabne tudi v podjetju?

V tej poletni šoli je bil 72 udeležencev, ki so bili razdeljeni v dve skupini na osnovi delovnih izkušenj: tisti brez izkušenj in ostali z več delovnimi izkušnjami. Predavatelji, ali bolje rečeno uvodničarji v posamezen vsebinski sklop, so zelo dobro poznali svoje občinstvo. Že prej so dobili natančne informacije o vsakem udeležencu, tako da nas niso obremenjevali s podatki, ki bi jih po pričakovanjih glede na izobrazbo, delovno mesto in interese že imeli. Obe skupini sta delali ločeno, čeprav smo imeli iste predavatelje, toda v različnih časovnih terminih. Organizatorji so tudi predvidili razporeditev miz in sedežni red, ki se je po določenem času menjal, tako da si lahko spoznal vse udeležence. To mi je bilo všeč.

Način dela je bil tak, da smo imeli najprej uvod v temo (marketing, računovodstvo in finance, poslovna strategija, podjetniško prestrukturiranje, poslovno komuniciranje, oblikovanje teamov in upravljanje s časom), nato pa smo reševali konkreten primer v manjših skupinah po šest udeležencev. Za sam uvod in študijo primera smo se predhodno pripravili na osnovi gradiva, ki smo ga dobili. To je storil vsak udeleženec, spodbujalo pa nas je delo v skupini. Predavatelji so delali na

podlagi prosojnic, ki so bile dostopne tudi kot pisna predloga za vsakega udeleženca, da je lahko nemoteno spremljal vsako predavanje, ne da bi bil osredotočen samo na prepisovanje.

Glavno vodilo iz vseh teh pristopov je bilo, da je možno med seboj sodelovati, čeprav smo zelo različni in različnih mnenj in da je to mogoče samo s pozitivnim pristopom, ki ne išče in ne kaže samo na napake.

Katere vsebine so bile na tem izpopolnjevanju posebej izpostavljene in zakaj?

Vsi sodelujoči so poudarjali človeški faktor in sicer v smislu tega, da najdemo človeku primerno delo, pri katerem bo zadovoljen. Zaposleni mora imeti delo, ki ga veseli, imeti mora občutek, da je delodajalec na njegovi strani. Vsi so poudarjali, kako pomembno je, da se ljudje v podjetju dobro počutijo, saj to vračajo z boljšim delom, večjo produktivnostjo, so bolj lojalni podjetju in čutijo pripadnost do podjetja. Tak poudarek je bila tudi ugotovitev, da se ljudje spremembam upirajo, ne glede na to, kaj prinašajo. Ravno zato je delo z ljudmi tako zahtevno in naporno ter zahteva ogromno potrpežljivosti.

Zadnji vsebinski poudarek se nanaša na to, da ni pomembno, da človek neprestano nekaj dela, ampak je pomembno, da dela kvalitetno.

Bistvo vseh teh poudarkov lahko strnemo v geslu Walta Disneya, ki ga je omenil tudi eden izmed naših govorcev: "Lahko imaš sanje, vendar potrebuješ ljudi, da jih uresničuješ".

Katere delovne spodbude si za svoje delo našla v tej šoli?

Pomembno se mi zdi spoznanje, da pri delu ni pomembna samo strokovna usposobljenost, ampak so pomembni tudi delo in stiki z ljudmi. Do tega zaključka sem prišla s pomočjo prakse in dodatnih izobraževanj.

Darja Galun

Likovna kolonija Štatenberg

Grad Štatenberg

"Štatenberg je čas in prostor, kjer se umetniki prepustijo njihovim lastnim, znotraj njihovega ustvarjanja potekajočim preobrazbam." (D. Fišer, ak. slikar)

V začetku septembra se je iztekla likovna kolonija Štatenberg, katere pokrovitelj je bil Talum.

Pred leti so se na gradu srečali le ljubiteljski slikarji, ki so kasneje medse povabili tudi akademske slikarje in kmalu je nastala likovna kolonija, na kateri je letos sodelovalo kar deset akademskih slikarjev, vseh udeležencev pa je bilo šestnajst.

Eden glavnih organizatorjev srečanja **Darko Ferlinc pravi**: "Iz skromnih začetkov se je kolonija razvila v pravi kulturni dogodek, v

manifestacijo umetnosti in zrasla na visoko kvaliteto raven, saj jo obiskuje vse več akademskih slikarjev, ki veljajo v tem okolju za zelo kvalitetne in ustvarjalne.

Letos je kolonija že peta po vrsti. Postala je torej naša tradicija.

Talum je medtem prevzel popolno organizacijsko in pokroviteljsko odgovornost za kolonijo in tako bo tudi v prihodnje, saj je naš cilj kolonijo še razvijati in širiti.

Trudimo se tudi, da bi k sodelovanju pritegnili strokovnjake s področja likovne umetnosti, ki bi skupaj z nami usmerili kolonijo na še višji umetniški nivo. To pomeni, da bi privabili akademske slikarje, kajti dela teh ocenjujejo kritiki. Dobra kritika pa vsakemu slikarju

Kaj so naslikali naši vodje in direktorji, bomo kmalu videli.

Na otvoritvi razstave

veliko pomeni, zato se bolj potrudijo in nastanejo kvalitetnejša dela, kritike se pojavijo v javnih medijih in ob vsem tem tudi ime Taluma.

Sponzorstvo res nekaj stane, vendar se povrne v drugih oblikah. Talum dobi na ta način od vsakega slikarja po eno sliko, kar cenovno ni

malo. Pomembno pa je tudi to, da se v medijih pojavlja kot nekdo, ki skrbi za kulturo tega področja in to se mu vsekakor šteje v dobro.

Naslovi kot so se pojavili letos, npr: Talum se je zelo izkazal, so prijazni in je prav, da o fabriki, kakršna je naša, pišejo na ta način."

Slikarki Wang Huiguin in Manica Juvan

Zanimivo je bilo dan pred koncem kolonije. Organizator je namreč povabil vse vodje služb in delovnih enot ter direktorje hčerinskih firm Taluma, naj se pridružijo umetnikom in preizkusijo svoje slikarske sposobnosti. Odziv je bil presenetljivo dober, prav tako tudi rezultati. Nekateri so imeli sicer več

poguma kot talenta, toda kljub temu so nastala dela, ki so vredna, da jih postavimo na ogled. Tako se nam ob tovarniškem prazniku obeta zanimiva razstava, ki bi jo jaz poimenovala Kolonija po koloniji ali kar Štatenberg po Štatenbergu. Ne zamudite je.

Vera Peklar

ZA ZDRAVJE TELESA - LEPOTO DUHA

Otvoritev zasebne fizioterapije v Kidričevem

"Novi časi prinašajo nove izzive. Če verjameš v lastne sposobnosti, se včasih spuščaš po poteh, ki jih ne poznaš prav dobro. Ne ponujajo ti varnosti, pač pa zahtevajo od tebe, da uporabiš vse svoje znanje, kreativnost in sposobnost, da dosežeš cilj."

Tako je **Brigita Šibila** nagovorila goste na otvoritvi zasebne fizioterapije v Kidričevem, ko sta s kolegico **Tanjo Skok** udeležili svoje sanje.

Odveč je bilo spraševati, zakaj, od kod pogum za samostojno pot, od kod sredstva za drage aparature. Povedala je vse: zaupata v sebe. Nič jima ni bilo podarjeno: ne znanje, ne izkušnje, ne denar. Z leti sta z zanosom in trudom dograjevali in povezali vse, ter dočakali pomemben dan, kot sta imenovali dan otvoritve, 30. september 1996.

Hvaležni sta vsem, ki so jima pomagali z nasveti ali kako drugače, ju spodbujali, da sta

prebrodili vse zapreke in prišli do cilja. Vsem sta se javno zahvalili. Hvaležni sta tudi svojim najbližjim, saj sta skupaj z njimi prazne prostore zdravstvenega doma spremenili v prijetno ambulanto, kjer nežno zelena obroba v belini prostorov deluje pomirjujoče in domače. Domače predvsem zaradi prijaznega odnosa obeh gospa, ki sta prepričani, da se bosta svojim pacientom lahko popolnoma posvetili, saj ne bo vrste, kar je obremenjevalo paciente in osebje na njenem prejšnjem delovnem mestu v ptujskih toplicah.

Za vse, ki niste bili na otvoritvi in tiste, ki še ne veste za novo pridobitev v Kidričevem, nekaj osnovnih podatkov o zasebni fizioterapiji FimedA.

Opravljeni bodo naslednjo dejavnost:

- ♦ fizikalne terapije za paciente z degenerativnimi in revmatskimi spremembami lokomotornega sistema (hrbtenice in sklepov)

Tanja Skok in Brigita Šibila

- ♦ zdravljenje po poškodbah in operacijah lokomotornega sistema
- ♦ zdravljenje bolezni perifernega živčevja
- ♦ preventivni programi.

V vseh programih bodo uporabljali naj sodobnejšo opremo, ki ob strokovni uporabi zagotavlja uspešno zdravljenje in hitro rehabilitacijo.

Seveda je pri zdravljanju potrebno veliko strokovnega

znanja, kar vam v fizioterapevtski ambulanti zagotavljata **višji fizioterapevтки Tanja Skok in Brigita Šibila**, obe z diplomo Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani. Gospa Tanja ima 12 let delovnih izkušenj in dodatna usposabljanja za izvajanje tehnike proprioceptivne nevromuskularne facilitacije in naziv mentor za vzgojo za

(Nadaljevanje na 12. strani)

Kratke novice iz sveta

"MOJ SLADKI DOMEK"

Kje drugje kot v Ameriki so zgradili hišo iz aluminija, ki se na videz ne razlikuje od ostalih sosednih hiš. Vse je iz aluminija, stene, streha, vrata, okna. Tehta nekaj manj od 40 t. Za Američane najbrž ni predraga, pri ceni aluminija 2000 \$/t je treba za njo odšteti blizu 120.000 DEM.

Francozi so v mestu Chateauroux izgradili novi kulturni center iz aluminija, izvirne (malo čudne) arhitekture. Površina zgradbe je 4800m². Vsebuje gledališče za 1000 ljudi, biblioteko, videoteko, restavracijo in nekaj trgovin.

Celo ameriška zvezna vlada sodeluje kot partner pri

izdelavi superavtomobila. Gre za avto nove generacije za 6 oseb, z izjemnim izkoristkom pri porabi goriva. Večina delov od karoserije, motorja, zavor, krmilnega mehanizma itd., je iz aluminija. Tudi najnovejša študija CRU — International napoveduje zmago aluminija pri avtomobilizmu. Richard Schultz, predsedujoči pri združevanju proizvajalcev avtomobilov v Ameriki, potrjuje te napovedi z obrazložitvijo, da aluminij kompenzira vgradnjo varnostnih, klimatskih, luksuznih in drugih naprav, ki so nujne v sodobnem avtomobilizmu. Pričakujemo, da se bo po letu 2015 samo

Kulturni center zgrajen iz Aluminija

za avtomobile porabilo več kot milijon ton aluminija letno.

"ZGODBO O USPEHU" pri uporabi aluminija najbolj potrjuje izgradnja luksuzne ladje **"KRALJICE MORJA"** (na sliki). To ime sicer zasluži zaradi lepote, toda aluminijaši smo lahko ponosni, saj bo svojo eleganco dolgo ohranila zaradi uporabljenih visokokvalitetnih aluminijevih zlitin.

"UNIČUJOČI SKOK CENE ALUMINIJA BO UDARIL LETA 1998" je na letošnji Konferenci o aluminiju v Berlinu dramatično poudaril znani analitik g. Tony Bird. Delegate konference, med katerimi sta bila tudi predstavnika TALUM-a, je opozoril na simboliko "Berlinskega zidu, ki v aluminijevski industriji še obstaja kot ločnica med ponudbo in povpraševanjem". Po njegovem so bila nihanja v ceni dostikrat potrebna zato, da prisilijo nesorazmerja med ponudbo in porabo k ponovni uskladitvi. Gospod Bird že naslednje leto predvideva skok cene na 2005 \$/t Al, leta 1998 pa bi se naj povpraševanje povečalo skoraj za 2 milijona ton, kar bi dvignilo ceno na 2.481 \$/tAl. Skušajte si predstavljati diagram, ko bo cena skočila za več kot 1.000 \$/tAl. Neprepričljiva utemeljitev, toda nevarna.

Tudi g. Jochen Schirner predsednik nemške VAW

govori o novi aluminijevski eri in opozarja: "Cikličnost cen je najšibkejša točka naše panoge. Najbolj občutljivi na ekstremno gibanje cen so proizvajalci avtomobilov in embalažne industrije. Ti niso pripravljeni prenašati skoraj 50 odstotnih nihanj".

G. Schirner je poleg globalnih vprašanj analiziral tudi vplive razvojnih dosežkov, oskrbe z energijo in surovinami.

"Liberalizacija na področju oskrbe z energijo bo prinesla bistveno olajšanje. Elektrolize v ZDA že eksperimentirajo s tem, medtem ko v Evropi lahko v naslednjih letih pričakujemo zmanjševanje cene energij". Po njegovem se v zadnjem času zmanjšujejo stroški proizvodnje in s tem proizvodna cena na račun večje produktivnosti, povečanja deleža valjarniških izdelkov, ter zmanjševanja porabe energije po toni proizvedenga aluminija. "Zmanjševanje proizvodnih kapacitet vodi k dokončnemu zaprtju firme, torej majhni ne morejo ostati" je zaljuček konference. Tako v Evropi! Pri nas bi nam naši vrli parlamentarci in posamezne stranke najraje zaprli elektrolizo B in nas s tem definitivno uničili.

"Posamezne firme se bodo morale prilagajati svetovnim trendom in boriti za obstoj v specifičnem okolju". Allen Born, direktor ALUMAXA in Richard G. Hadler predsednik REYNOLDSA, napovedujeta

(Nadaljevanje z 11. strani)

zdravje. Gospa Brigita ima 11 let delovnih izkušenj, z dodatnim usposabljanjem pa si je pridobila certifikat za voditeljico individualne in skupinske vadbe za preprečevanje in fizioterapevtsko obravnavo bolnikov z osteoporozo, izvajanje tehnike sklepne mobilizacije, uporabo nizko in srednje frekvenčnih tokov in laserja v fizioterapiji.

V ponudbo fizioterapevtskih storitev sta vključili naslednje oblike terapij:

TERMOTERAPIJA — je uporaba toplote v terapevtske namene. Prenaša se direktno s kondukcijo, konvekcijo, radiacijo in konverzijo

ELEKTROTHERAPIJA — metode zdravljenja temeljijo na uporabi nizko in srednje frekvenčnih tokov. Z njimi učinkujemo na vzdružena in nevzdružena tkiva (zmanjšanje bolečin, povečanje mišične moči, hitrejša celjenje...)

TERAPIJA Z LASERJEM — temelji na svetlobi, ojačani s pomočjo stimuliranega sevanja. To sevanje je neionizirajoče. Najbolje se laser izkaže v terapiji bolečin in pri patologijah, kjer je prizadet kožni pokrov (opekline, ulkusi, Herpes zooster.)

KINEZIOTERAPIJA — vključuje razne terapevtske vaje, med drugim tudi dihalne vaje, učenje hoje, vaje za jačanje mišic medeničnega dna, vaje za izboljšanje cirkulacije v spodnjih ekstremitetah, meritve gibljivosti sklepov...

MASAŽA — je lahko ročna ali biserna (to je podvodna masaža, pri kateri z delovanjem zračnih mehurčkov masiramo celo telo. Biserna masaža pomeni okrevanje za srce in krvni obtok.

LIMFNA DRENAŽA — je lahko ročna ali z aparaturno tehniko. S postopkom limfne drenaže požene moč zaostalo kri in limfo s perifernih delov telesa nazaj proti srcu.

In kaj je potrebno storiti, da pridete na fizioterapijo? "Pacienti pridejo k nam z napotnico zdravnika, kjer mora biti predpisana terapija in čas trajanja terapije. To je vse", pravita gospe Brigita in Tanja. Naročite se lahko osebno, ali po telefonu na številko (062) 796 256. Vrata fizioterapije bodo prijazno odprta vsak dan od 8. do 15. ure in v torek do 17. ure.

S prijetnimi občutki sem se
vrnila z otvoritve
Vera Peklar

rast povpraševanja po aluminiju za 3-4% letno. Ker gre za vedno večje povpraševanje po gnetnih zlitinah, priporočata proizvajalcem aluminija razvoj v tej smeri. Iz tega sledi, da smo se v Talumu pravilno odločili, ko smo skupaj s Hydro Aluminium posodobili proizvodnjo homogeniziranih okroglic (gnetne zlitine). S tem projektom smo pritegnili zanimanje poslovne javnosti, tako da se o Talumu veliko piše in govori v strokovnih krogih v Evropi. Za domače "strokovnjake" smo še vedno le onesnaževalci in porabniki energije. Komentator DELA 17. 9. 1996 piše o Konferenci v Berlinu zelo zaničljivo češ, da je to "Zborovanje mogotcev". Njegov strokovni komentar je takšen, kot da bo ta panoga vsak čas propadla.

Lastninjenja, privatiziranja ali prodaja firm so vedno bolj pogosta. Največ zmešnjav je v Rusiji in drugih vzhodnoevropskih državah. Tudi Pechiney se privatizira in sicer za ceno 3,3 mlrd DEM. Za nas je zelo zanimiva prodaja italijanske državne aluminijske firme ALUMIX — Porto Vesme, ki proizvaja 140.000 ton aluminija letno. Ima posodobljeno proizvodnjo anod, elektrolizo in livarno ter razvito trgovsko mrežo po celi Evropi. Kupila jo je ameriška firma ALCOA za 406 mio DEM. Premalo ali preveč, je vprašanje?

Ko so naši sosedi Avstriji prenehali proizvajati aluminij (zaradi zastarelih elektroliz), so intenzivno delali na recikliranju aluminija in predelavi. Na ta način pridelajo letno do 290.000 ton aluminija za gradbeništvo, avtomobilsko industrijo, folije, žice, itd. Tako je jasno, zakaj avstrijci zbirajo vsako pločevinko, mi pa jih še vedno odvržemo v smeti.

Hydro Aluminium — Aardal planira povečati primarno proizvodnjo od 50.000 na 240.000 ton letno. Obstoječe elektrolize bodo povečali za 26 peči, vse stare peči pa bodo posodobili. Vse za 225 mio DEM!

Hydro Aluminium si hoče zagotoviti energijske vire za naslednjih 50 let. Gre za

podaljšanje koncesije štirim elektrarnam, ki so v lasti HA. Te hidrocentrale predstavljajo tretjino celotnih potreb norveške aluminijske industrije. Firma je v ta namen pripravljena plačati državi do 2046 leta 306 mio DEM. Od tega so odvisni razvojni plani firme, kakor tudi modernizacija elektroliz. Ker gre za državne posle, odloča parlament.

Zadnja reorganizacija Hydro Alumina je prinesla določene spremembe. Deli se na proizvodno grupo s centrom v Oslu — predsednik Eivind REITEN, predelovalno grupo s centrom v Lausanni — predsednik Ivar HAFSETT in posebno samostojno grupo za

Kraljica morja

razvoj avtomobilske industrije. V Mozambiku pripravljajo projekt za novo elektrolizo za 490.000 ton letne proizvodnje. Značilno in zanimivo je to, da so vnaprej dogovorjeni z državo, da bo cena elektrike (iz hidrocentral) prilagojena ceni aluminija na svetovnem tržišču — LME. Ne pozabimo, dogaja se v Afriki!

Zanimiva mednarodna nagrada za inovacijo je dodeljena za način kreditiranja izgradnje elektrolize med firmo DUBAL in banko Merrill Lynch. Gre za posojilo 270 mio \$, ki ga Dubal začne vračati 2,5 leti po zagonu po določeni formuli, ki je vezana na ceno aluminija po LME. Skratka, če je cena na svetovnem tržišču pod 1.500 \$/t, Al firma z vsakim dolarjem pridobi pozitivne obresti. V kolikor je cena aluminija med 1.500 in 1.750 \$ pridobiva banka. V primeru cene višje od 1.750 \$ spet dobi firma. To lahko razumemo kot zaščito firme oziroma gospodarstva. Dogaja se v daljni Arabiji!

Možna nevšečnost grozi aluminijski industriji od arabskih držav, ki podobno kot pri proizvodnji nafte lahko vplivajo tudi na ceno aluminija. Bahrain, Dubai in Egipt bodo čez tri leta presegli milijon ton letne proizvodnje, poleg tega pa imajo velike deleže pri drugih proizvajalcih aluminija. Gre za ogromna finančna sredstva, ki jih vlagajo v proizvodnjo in elektrarne.

Aluminij — Alouette Kanada, bo v vse elektrolizne peči vgradila grafitizirane bloke, povečala tok za 14 KA in s tem povečala proizvodnjo za 11.000 t aluminija.

ŠTRAJK, ta redki pojav pri aluminijaših, se je le zgodil

pred kratkim v Venezueli, v elektrolizi Alcasa. Trajal je pet dni. Škoda 42 mio \$. Ocenjujejo, da bodo rabili 45 dni, da sanirajo proizvodne izgube. Tudi štrajk v Quibecku — Kanada, je povzročil precejšnje težave Alcanu.

Da je obojestransko koristno dobro sodelovanje med vodstvi firm in uslužbenci oziroma sindikati, so vse večje firme že zaznale in vgradile v svojo poslovno politiko. Tako so maja letos največji proizvajalci v ZDA (Alcoa, Reynolds in drugi), ki proizvajajo preko 2 mio ton in zaposlujejo 16.500 delavcev, sklenili šestletni dogovor s sindikati. Ta vsebuje način stimuliranja delavcev, medsebojno sodelovanje in informiranje o proizvodnji, stroških dela, poslovanju in korektno reševanje predlogov sindikata. Posebej velja dogovor o preprečitvi štrajka oziroma o zaščiti nemotene proizvodnje in zaščiti kupcev. Vsako četrletje se na skupnih sestankih analizirajo omenjeni problemi. Vidimo, da kapitalizem ni nujno

iracionalen in ne temelji vedno na dobičku za vsako ceno. Bilanca uspeha pri sodobnem poslovanju mora upoštevati realni humanizem, vrednoto brez katere ne gre. V Talumu se lahko pohvalimo, da stika z delavci nismo zgubili, da prek sveta delavcev, sindikata in nenehnega izobraževanja ohranjamo motivacijo in razširjamo kulturo dela.

Azija vpliva na globalno konkurenčnost s svojo delovno kulturo, za katero je kljub nizkim plačam značilna visoka kakovost dela.

Ameriška firma Southwire Company se upravičeno hvali, da že tri leta zaporedoma niso zabeležili nobene poškodbe pri delu, niti izgubljene ure na račun tega. Poročajo, da so ta rekord dosegli le s striktnim upoštevanjem varnostnih navodil in nenehnim izboljšanjem pogojev dela. Proizvajajo 160.000 ton in zaposlujejo 670 delavcev. Skoraj neverjetno! Pri nas smo v zadnjih dveh in po letih zabeležili 248 poškodb in 1588 izgubljenih dni!

Pri porabi aluminija smo v Sloveniji na repu Evrope. Povprečje Evrope je 16,7 kg na prebivalca; največ je porabijo Švedi (25,2 kg), Slovenija pa krepko pod 10 kg. Zato pa slovenec popije 47 l vina na leto. Več ga popijejo samo še v Franciji, Italiji, Luksemburgu in na Portugalskem.

"Aluminijaska industrija ne uničuje ozonske plasti in ima lahko pri tem čisto vest", zatrjujejo raziskovalci pri Hydro Aluminiumu. Dokazali so, da aluminijaska industrija ne emitira substanc, ki bi uničevale ozonske plasti v stratosferi zemeljske atmosfere.

Ena skrb manj za tiste, ki tako zagnano "rešujejo" Talum kot onesnaževalca!

Prvi proizvajalci aluminija v svetu (anode, elektroliza, livarna, razvoj) so dobili certifikat kakovosti ISO 9001, maja 1993 — HYDRO KARMOY, Norveška. V Talumu smo ga dobili julija letos. Ni podatkov, da bi ga v tem času dobila še kakšna druga proizvajalka aluminija.

Podatke zbral in prevedel
Ivo Ercegovič

S čistim vinom bomo uničili črve dvoma in preprečili kuloarske čenče

Uvod

Enkratni procesi-projekti običajno v več na primer koncipiranje, načrtovanje, ozvajanje, nadzorovanje in končanje. Če želimo projekt uspešno in učinkovito obvladati v vseh njegovih fazah, moramo kot projektni menedžerji zagotoviti redno poročanje o njegovem napredovanju. To je ena izmed temeljnih zahtev, brez katere ni mogoče uresničiti ciljev projekta. Zadnje dejanje in hkrati vrhunec poročanja je sklepno poročilo, ki mora, med drugim, odgovoriti na vprašanje, kako so bili (če sploh) cilji doseženi.

Na tem mestu nimamo namena vsiljevati projektnim menedžerjem kako naj poročajo, še manj jih posiljevati za vsebino in obliko poročila. Gre preprosto za to, da predstavimo eno od možnih videnj takega poročila; na eni strani kot sodelavci, ki nas zanimajo rezultati končanega projekta, po drugi strani kot projektni menedžerji, ki smo pogosto v vlogi poročevalca.

Sklepno poročilo o projektu je zadnja faza v življenjskem ciklusu projekta. S poročilom pripravi projektni menedžer s sodelavci nekakšno inventuro stanja s konstruktivnimi predlogi, ki naj bi jih vključevali kot koristne izkušnje v prihodnje projekte.

Sklepno poročilo je tudi odgovornost projektnega menedžerja, saj z njim argumentiramo zagovarja izid (kakršenkoli že je) projekta. Projektni menedžer se mora ves čas projekta zavedati, da karkoli in med izvajanjem projekta počel, vedno ga na koncu (vsaj na koncu če ne tudi med potekom!) čaka korekten razsodnik, ki mu bo polagal račune.

Domnevno lahko, da bo ta ugotovitev prišla radikalno do izraza v pogojih spremembe lastništva podjetja.

Upravičeno pričakujemo, da bodo v novih razmerah projektni menedžerji "na hudem prepihu": slabi bodo na cesti, uspešni pa bodo nadpovprečno dobro plačani. Sklepno poročilo je nadalje tuid popolnoma formalno dejanje, s katerim so izpolnjeni pogoji, da se projekt kot dleovni (poslovni) nalog oziroma nosilec stroškov konča po dogovorjenem in ustaljenem postopku.

Hkrati je ponekod že ustaljena praksa, da primerno oblikovano sklepno poročilo prejme tudi interni ali eksterni naročnik projekta. Naročnik s potrditvijo in akceptiranjem poročila pristane na konec projekta in s tem so tehnične in denarne obveznosti projekta poravnane.

OPIS PROBLEMA

Kaj se danes s projekti ob "koncu" v vsakodnevni praksi dogaja?

Projekt je dejansko končan, vendar ni prikazan (ali vsaj neprimerno prikazan) njegov izid. Zaradi tega tudi ni obravnavan na ustrezni poslovodni ravni. Sodelavci niso obveščeni, da je projekt končan, niti ne vedo, s kakšnim izidom je končan.

Na projekt, ki je hkrati kot delovno (poslovni) nalog nosilec stroškov, se še naprej popolnoma neupravičeno "obešajo" stroški; s tem se slabša njegov poslovni izid.

Poznani so tudi primeri, ko je projekt "končan" (namerno v narekovajih), ko pa začnemoraziskovati, ugotovimo, da niso izpolnjeni vsi pogoji za sklepno poročilo. Tako se ustvarjajo "repi", ki z informacijskega in poslovnega vidika pomenijo nekakšno polucijo. Praksa kaže, da ti "repi" po nepotrebnem zažirajo vire, povzročajo stroške, so vzroki za slabo voljo v lastni hiši in pri zunanjem naročniku in

ta način posledično zmanjšujejo ugled (image) organizacije.

Zato naj bo sklepno poročilo projekta kamen mejnik, ki bo argumentirano in dokumentirano ovrgel vsakovrstna zlonamerna podtikanja dvomljivcev o izidu in koncu prjekta.

SPLOŠNO O POROČILU

Poročevalec naj bi odgovoril predvsem o naslednjem: kakšen je **poslovni izid** projekta — načrtovani in uresničeni prihodki, stroški (odhodki) in dobiček ali izguba; kakšni so načrtovani in uresničeni **delni roki in končni rok**; kateri so bili **ključni problemi** projekta — analiza vzrokov in posledic s priporočili za ravnanje v prihodnjih projektih; predlogi za **motiviranje** sodelavcev pri projektu — nedenarne in denarne nagrade ter pohvale.

Sklepno poročilo ne sme biti preobširno — zadostuje nekaj strani. Priporočljivo je upodobiti rezultate slikovno in uporabiti prosojnice. Že stari Kitajci so ugotovili, da ena slika pove več kot tisoč besed. Poročilo naj se najprej predstavi internemu (poslovodstvu) ali/in zunanjemu naročniku, nato pa naj se v enem izvodu arhivira v mapi projekta (delovnega — poslovnega naloga).

Mnenja smo, da naj bo poročilo dostopno vsakemu sodelavcu, razen v primerih, ko gre za upravičeno poslovno tajnost. O tem naj presodi naročnik po predstavitvi poročila.

KONKRETNO O POROČILU

Identifikacija projekta:

ker je projekt končan, sodelavci v kolektivu pa projekt zaradi lastne vpletenosti dobro poznajo, bodimo v tem poglavju skromni s temeljnimi identifikacijskimi podatki, na primer; notranji naročnik ali

zunanji kupec: predmet in obseg projekta; načrtovani predračun in dosežena prodajna cena projekta (če smo projekt izvajali kot poslovni učinek za zunanjega naročnika); zahtevani končni rok projekta.

Mogoče smo lahko obširnejši pri obravnavi največ treh stvarnih kritičnih točk projekta. Zanimiva bi bila primerjava, ali so pričakovane potencialne kritične točke na začetku projekta kasneje to tudi v resnici postale.

Tehnični del: v tem delu argumentirano in kvantificirano (na merljiv način) prikažemo, ali so bili doseženi (in v kakšni meri) načrtovani tehnični cilji projekta. Če smo jih dosegli s težavo, opišemo ovire in kako smo jih premagali. Uporabnikom poročila svetujemo najboljšo rešitev za premagovanje težav pri prihodnjih podobnih projektih. Če ciljev nismo dosegli, svetujemo, kaj storiti, da bi jih dosegli pri naslednjih projektih.

Smo z dobrimi tehničnimi rešitvami zmanjšali stroške projekta in narobe? Za koliko? Kako smo uravnotežili tehnične in ekonomske zahteve z morebitnimi vplivi projekta na okolje?

Ekonomsko-komercialni del:

v tem delu so slikovne predstavitve nepogrešljive. Primerjamo načrtovane in uresničene stroške projekta po glavnih vrstah; gre za nabavljeni material in storitve, plače, morebitno amortizacijo, skupne splošne stroške in stroške financiranja projekta.

Primerjamo načrtovani in uresničeni dobiček/izgubo in komentiramo vzroke za doseženi poslovni izid.

V trenutnih viharjih časih so plačilni pogoji in njihovo izpolnjevanje zanesljivo hvaležni predmet poročila.

Če menimo, da je primerno, lahko primerjamo načrtovano

in uresničeno vrednostno udeležbo partnerjev v projektu in komentiramo odmiške.

Rokovni del: primerjamo načrtovani in dejanski končni rok projekta in komentiramo odmiške. Kje so bili vzroki, kaj smo ukrenili, da do odmiškov ne bi prišlo? Če je imel projekt tudi pomembne delne roke, ravnamo enako.

Ali smo zaradi hitrejšega končanja projekta prejeli premije? Ali smo zaradi kasnitev plačali penale?

Kakšni so bili vplivi naših kasnitev na stroške drugih partnerjev in na finančno konstrukcijo zunanjega naročnika? So kasnitve na naši strani povzročili drugi? Kdo in zakaj je to povzročil? Za koliko časa in s kakšnimi stroški? Kaj smo preventivno ukrenili in kaj svetujemo za prihodnost?

Viri: pripravimo kratek pregled udeležencev-sodelavcev lastne organizacije pri projektu in njihovo vlogo. Pripravimo strukturno udeležbo po posameznih poslovnih funkcijah po urah in plačah, primerjamo načrtovano in uresničeno in komentiramo odmiške.

Brez vsakih predsodkov pohvalimo najboljše in s primerno dozo takta pograjamo manj najboljše. Pri najbolj kritičnih primerih smo najbrž reagirali že med projektom.

Prikažemo in komentiramo probleme ozkih grl, omenimo (ne-)primernost izobrazbene strukture, strokovnega znanja in osebnostnih lastnosti.

Analiziramo obnašanje in ravnanje zunanjih dobaviteljev in izvajalcev, argumentirano

priporočimo ali odsvetujemo njihovo nadaljnje sodelovanje.

Podamo tudi objektivno oceno zunanjega naročnika (kupca, investitorja). Čeprav je kupec kralj in ima vedno prav, lahko določene okoliščine prispevajo k temu, da ga uvrstimo med manj zaželeno oziroma bolj tvegane.

SKLEP

Brez dvoma je sklepno poročilo projekta polaganje računov o doseženih ciljih in zaradi tega je eno od pripomočkov, ki razčiščujejo situacijo. Razpihuje meglo, ki je bila (je še?) v realsocialističnih logih pogost pojav in ki se je — po nekaterih znakih sodeč — žal zadržal še do danes.

Ne glede na to, kakšen je tehnični, poslovni in/ali rokovni izid projekta, dober

ali slab, s sklepnim poročilom moramo vsaj poskušati in odgovoriti na vse neznanke in domneve ter razpršiti dvome. Z nalivanjem čistega vina bomo uničili črve dvoma in preprečili kuloarske čenče ter kavarniško filozofijo.

Prepričani smo, da moramo kot projektni menedžerji vedno imeti dovolj moralne moči, da priznamo poraz in prenesemo vse možne posledice. Hkrati pa od okolja pričakujemo, da v primeru korektnega projektnega menedžmenta ne meče polen pod noge. V kulturnem okolju zato sklepno poročilo projekta ni nikakršno strašilo in ne vidimo nobenega razloga, da ga projektni menedžerji ne bi pripravili.

Andrej Česen
(Delo, priloga Znanost,
17. aprila 1996)

ZAHVALA

Ob smrti očeta se zahvaljujem sodelavcem za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Hvala! Alojz Veg

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

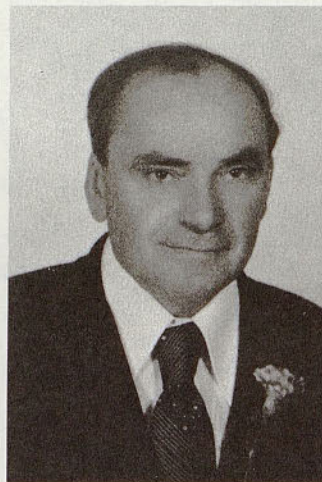
Janka Žurana

ki je bil po 35. letih zvestobe Talumu upokojenec nekdanje glinice, se iskreno zahvaljujem sindikatu Taluma ter g. Dasku Hinku za odigrano žalostinko.

Posebej hvala sodelavcem iz DE Zagotavljanje kakovosti in vsem, ki ste sočustvovali z nami.

Žalujoči: žena Nežka in
hčerka Zdenka z družino

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega
trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja.

Ostalo grenko je
spoznanje,
to je resnica, niso sanje,
da te nazaj nič več ne bo,
ker si za vedno vzel slovo,
spočij si utrujeno telo.
Dobrota tvojega srca,
nikdar ne bo pozabljena.

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Jožefa Frčeca

iz Apač 207, upokojenca Taluma, se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče, nam pa izrazili ustno ali pisno sožalje.

Posebej se zahvaljujem godbi na pihala Talum, katere član je bil več let, gospodu Dasku za odigrano Tišino in sindikatu Taluma.

Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Žalujoči: žena Angela
otroci: Jožica, Zvonko, Dragica in
Marjana z družinami ter ostalo sorodstvo

Mimogre z Vladom Kreslinom

Vlado Kreslin je bil že večkrat naš gost. Spomnimo se samo praznovanja 40 obletnice Taluma, srečanja proizvajalcev aluminija iz vsega sveta Klub 180, manjših otvoritev. Se morda sprašujete, zakaj. Zato, ker pravi, da za prijatelje rad pride. "Z vašim direktorjem sva kolega iz študentskih let". To je torej to, da Prekmurec poje Štajercem, čeprav je v vsej njegovi glasbi čutiti pridih rodne pokrajine. To je glasba z besedili, ki sežejo do srca in božajo dušo. Vlado Kreslin verjame vanjo. "Zdaj vem, da je nekaj, čutil sem to ob smrti najboljšega prijatelja" in nadaljuje "Zato svoje male Čarne Katarine (nenavadno ime, ki si ga razložite, kakor hočete), ne bom več kar tako prepustil očem strin in tetic, ki bi se sklanjale čisto nadnjo in govorile v saka svojo zgodbo." Enkrat je bilo dovolj, pravi. Zdaj že pokojni prijatelj mu je svetoval, naj deklice vsaj leto dni ne izpostavlja negativni energiji, da se duša privadi.

Vlado Kreslin, kakršnega ne poznamo.

Poznamo ga le kot pevca, ki je na začetku svoje glasbene poti igral rock kot mnogi mladi. Potem je nastala skupina Martin Krpan in za njo veliko dobrih in samostojnih pesmi kot so Črna kitara, Od višine se zvrti... in potem Beltinška banda. Čisto po naključju, na nekem slavu v rodnem Prekmurju. Kociprovi dečki, tako jim pravi, so bili

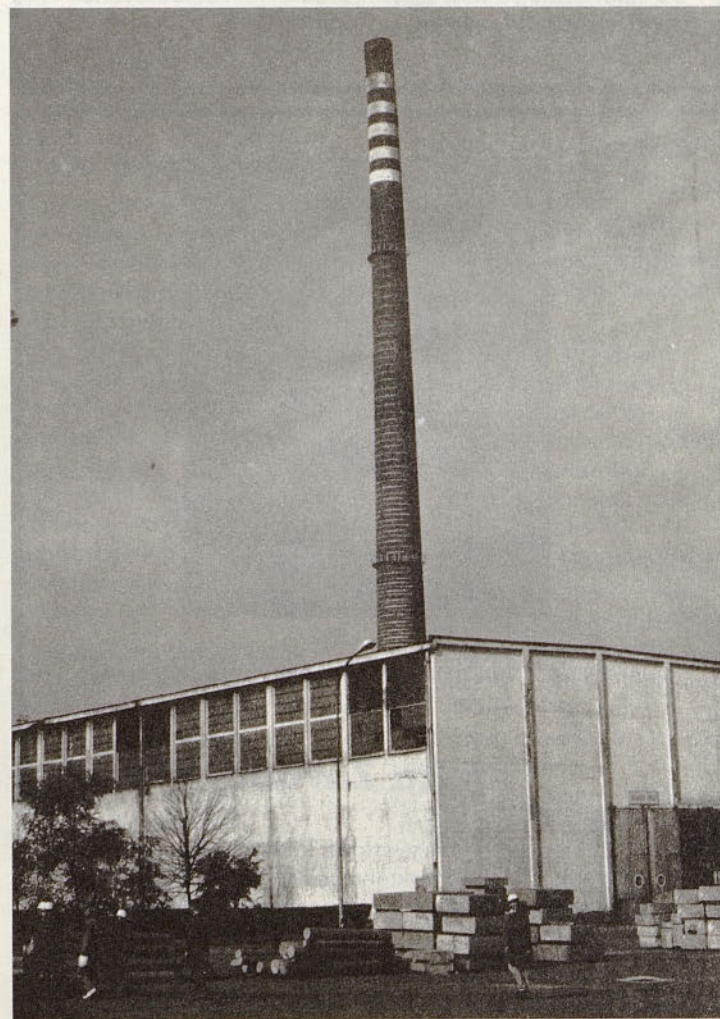
navdušeni in so še, Vlado Kreslin pa tudi. Mnogi so mu nametali polen pod noge, ga obdolžili, da potvarja izvirno glasbo, on pa je vstrajal, kajti skupina se mu je zdela idealna. "Drug drugemu smo dajali toliko pozitivne energije in zašarmirali slovensko publiko."

In jo še, kajti koncerti Vlada Kreslina z Beltinško bando so vedno obiskani. Navdušenje poslušalcev ga spodbuja, da nadaljuje z zastavljenim delom.

V okviru letošnjega Boršnikovega srečanja je bila predstavitev nove zgoščenke. "To moraš priti poslušat", mi pravi o Pikapolonici, kakor se imenuje. V njej se mešata etno glasba in rock. Neverjetno, s kolikšnim navdušenjem igra banda rock (naj spomnim, da ima najstarejši član 92 let) in rokerji so odlični v prekmurskih domačih.

Prav tako odličen je bil Vlado Kreslin v neuradnem delu srečanja z našimi norveškimi gosti. Omizje je presenetil z norveško pesmijo, ki jo je slišal nekje na severu v času zimskih olimpijskih iger. Potrudil se je in prvo kitico zapel v norveščini in gospodje iz Norveške so peli z njim.

Potem se mu je mudilo v Maribor, kjer je tisti večer nastopil v rock operi.

IZREKI O VINU

Prvi liter je najdražji

(S:Prah)

Dokler diši bolniku vino, še ni nevarno.

(Ljudska modrost)

Če napaja v kleti mož ljubice svoje, zgodi se rado, da napaja doma žena ljubčke svoje.

(Ljudska modrost)

Brez žensk in dobrega vina ne moremo bite dobre volje. Tako je v Prlekiji in tudi drugod.

(Nace Lipovec)

Treba je piti in oditi.

(Ljudska modrost)

Vinu je vsaka cesta preozka.

(Ljudska modrost)

Slaba vina so vsa enaka.

(Portugalski pregovor)

Voda žene mlinček, vino pa klinček.

(Ljudska modrost)

Drži se pipce in ne boj se gripce.

(Ljudska modrost)

Aluminij

Izdaja podjetje TALUM, d.o.o. Kidričevo. Ureja Vera Peklar. Fotografija Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PC Ptujška tiskarna. Zaposleni v podjetju TALUM in podjetjih v njegovi sestavi ter upokojenci TALUMA dobivajo list brezplačno. Naklada 2730 izvodov. Po mnenju Ministrstva za informiranje, št. 23/209-92, se šteje glasilo s prilogami med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.